

**Keskkonnaministri määruse
„Kivi-kurereha püsielupaikade moodustamine ja kaitse-eeskiri”
eelnoü**

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vastavalt looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 10 lõikele 2 kehtestab keskkonnaminister kaitsealuste liikide püsielupaikade piirid ja kaitsekorra. Eelnõukohase määrusega võetakse Saare maakonnas Lümända vallas kaitse alla kaks väljaspool kaitstavaid alasid asuvat kivi-kurereha (*Geranium columbinum*) kasvukohta.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid botaanik Mari Reitalu 2009. a ettepanekute ning Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni looduskaitsebioloog Maarja Nõmme (tel 5682 0722, e-post: maarja.nomme@keskkonnaamet.ee) ekspertiisi alusel Keskkonnaameti looduskaitse osakonna peaspetsialistid Eike Vunk ja Madli Linder (tel 730 2256, e-post: madli.linder@keskkonnaamet.ee). Eelnõu keeleteoimetaja oli Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Enel Ormus (tel 626 2906, enel.ormus@envir.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegid Keskkonnaameti õigusosakonna juristid Madina Talu ja Lüüli Junti (tel 680 7435, e-post: lyyli.junti@keskkonnaamet.ee).

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Püsielupaikade kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 5 lõike 3 punkti 47 kohaselt II kaitsekategooriasse kuuluva taimeliigi kivi-kurereha püsielupaikade **kaitse alla võtmise eesmärk on väljaspool kaitstavaid alasid asuvate kasvukohtade kaitse kaudu liigi soodsa seisundi tagamine**. Vastavalt *LKS* § 3 lõikele 2 loetakse liigi seisund soodsaks, kui selle asurkonna arvukus näitab, et liik säilib kaugemas tulevikus oma looduslike elupaikade või kasvukohtade elujõulise koostisosana, kui liigi looduslik levila ei kahane ning liigi asurkondade pikaajaliseks säilimiseks on praegu ja tõenäoliselt ka edaspidi olemas piisavalt suur elupaik.

Kivi-kurereha on Eestis oma levila idapiiril olev Lääne- ja Kesk-Euroopa liik. 1998. a koostatud punases raamatus oli ta kantud 0-kategooriasse kui liik, mille looduslikku populatsiooni loeti meil kas hävinuks või tõenäoliselt hävinuks, sest andmed tema esinemisest Eestis pärinesid aastast 1902 ja hilisemaid leide ei olnud. Pärast 2000. a taasleidu kuulub kivi-kurereha Eesti punases nimestikus (2008. a hinnang) V kategooriasse ehk **ohustatud** liikide hulka.

Kogu areaali ulatuses on kivi-kurereha kasvukohtadeks kuivad kivised ja klibused nõlvad ning künkad; meil on ta hõredalt taimestunud loopealsete asukas. Oma väheste ja väikeste teadaolevate populatsioonidega (Eestis on teadaolevalt vaid üks kahest osapopulatsioonist koosnev kasvuala Saaremaal) on see Eestis **väga haruldane** liik.

Seega on täidetud *LKS* §-le 7 kohased eeldused kivi-kurereha kui ohustatud ja haruldase liigi kasvukohtade püsielupaikadena kaitse alla võtmiseks.

2.2. Püsielupaikade kaitse alla võtmise otstarbekus

Kivi-kurereha soodsa seisundi tagamiseks tuleb *LKS* § 48 lõike 2 kohaselt tagada vähemalt 50% tema kasvukohtade kaitse kaitsealade, hoiualade või püsielupaikade moodustamise kaudu lähtuvalt alade esinduslikkusest.

Kivi-kurereha soodsa seisundi tagamiseks võetaksegi tema isendite esinduslikud leiukohad, mis ei asu püsielupaikades, hoiu- ega kaitsealadel, püsielupaikadena kaitse alla.

Keskkonnaregistri 18.03.2014 seisu kohaselt on Eestis ainult üks, Saaremaal paiknev kivi-kurereha kasvuala ja seegi jääb väljapoole olemasolevaid püsielupaiku, kaitse- ja hoiualasid. Nimetatud kasvuala koosneb kahest osapopulatsioonist, mille kohta on Keskkonnaregistris kokku neli kivi-kurereha kirjet. Eelnõukohase määruse jõustumisel saab kõnesolev ainus Eesti kasvuala kaitstud kahe püsielupaigana, millest üks paikneb ühel ja teine teisel pool kasvuala kaheks jagavat teed; püsielupaikade kaugus teineteisest on umbes 100 m. Püsielupaikadesse arvatud alad kujutavad endast kivi-kurereha kasvuks sobivat loopealset, mille looduskaitseväärtust kinnitab asjaolu, et kummaski püsielupaigas on inventeeritud ka EÜ Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta (edaspidi *loodusdirektiiv*) I lissasse kuuluv üle-euroopaliselt esmatähtis elupaigatüüp koodiga 6280* (*põhjamaised lood ja eelkambriumi karbonaatsed silekaljud*). Esmatähtsateks elupaigatüüpideks loetakse hävimisohus looduslikud elupaigatüübid, mida esineb Euroopas vaid piiratud territooriumil ja mille kaitse eest lasub ühendusel seetõttu eriline vastutus.

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kaitstava loodusobjekti tüübiks on valitud püsielupaik, sest püsielupaiga tüübi valiku korral on võimalik kohaldada ja rakendada optimaalse suurusega alal just kivi-kurereha kaitseks vajalikke ja kohaseid piiranguid ning tegevusi (nt tallamiskoormuse reguleerimiseks vajalik telkimise ja lõksetegemise keeld ning enam kui 30 osalejaga rahvaürituste kooskõlastamise nõue; samuti tegevused, mis on vajalikud koosluse avatuna hoidmiseks), mida nt hoiuala regulatsioon ei võimalda. Kuna kivi-kurereha kui looniidu liigi kaitseks kavandatav kaitsereežiim tagab ka teiste samas esinevate lookoosluste iseloomulike loodusväärtuste kaitse ning tegemist on väikesepindalaliste aladega, ei ole kaitseala või hoiuala loomine põhjendatud ega vajalik.

2.4. Püsielupaikade piirid ja kirjeldused

Püsielupaikadesse on piiritletud kivi-kurereha leiukohad koos neid ümbritsevate lookooslustega. Piiritlemisel on aluseks võetud ETAK-i (Eesti topograafiline andmekogu) 2014. a seis, ortofotod, katastriüksuste piirid seisuga jaanuar 2014 ja metsaregister seisuga detsember 2012.

2.4.1. Pälli kivi-kurereha püsielupaik

Asukoht: Saare maakond, Lümada vald, Varpe ja Kipi külad.

Püsielupaigas paiknevad liigi jaoks sobivate kasvukohatingimustega looniidualad ja neid ühendav üleminekuline loometsakooslus. Siinse kasvuala säilimiseks on vaja piirata ja suunata majandustegevust. Metsakoosluse arvamine püsielupaiga koosseisu on vajalik ühest küljest niidu- ja metsakoosluste üleminekulisuse tõttu – selget piiri niidu ja metsa ehk kivi-kurereha kasvuks hästi sobivate elupaigalaikude vahel ei ole võimalik eristada. Teisalt on metsaala vajalik kivi-kurereha kasvukohti omavahel üheks tervikuks siduva puhvrina.

2005. a loendati keskkonnaregistri andmetel püsielupaiga põhjaosas oleval seirealal 167 isendit, 2010. a seisundiseire¹ näitas nimetatud seirealal mõnevõrra väiksemat arvukust (86 isendit). Püsielupaiga lõunaosas hinnati 2009. a kivi-kurereha arvukuseks Keskkonnaregistri andmetel 500 isendit. Kogu püsielupaiga alal on kivi-kurereha arvukus seega hinnanguliselt umbes 700 isendit.

¹ Eesti riikliku keskkonnaseire kaitstavate soontaimede seire 2010. a koondaruanne. EMÜ Põllumajandus- ja keskkonnainstituut. Tartu, 2010

(http://seire.keskkonnainfo.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=1353:2010-a&catid=1004:eluslooduse-mitmekesisuse-ja-maastike-seire-2010&Itemid=3613, 02.04.2014).

Püsielupaiga piiritlemisel on lääne-, lõuna- ja põhjaosas kasutatud katastriüksuste piire. Ida- ja kaguosas on püsielupaik piiritletud suuremalt jaolt põhikaardi objektide järgi ning kahel lõigul käänupunktide ja mõtteliste sirgete abil, mis kattuvad enam-vähem ka metsaeraldiste piiridega.

Lisaks kivi-kurerehale on püsielupaigas keskkonnaregistri 18.03.2014 seisuga andmetel II kaitsekategooria liikide hariliku muguljuure (*Herminium monorchis*), jumalakäpa (*Orchis mascula*) ja laukapuu (*Prunus spinosa*) ning III kaitsekategooria liikide tumepunase neiuvaiba (*Epipactis atrorubens*), hariliku käoraamatu (*Gymnadenia conopsea*) ja niidu-asparherne (*Tetragonolobus maritimus*) kasvualad. Kivi-kurereha kasvukohaks olev looniit on ühtlasi loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüp *põhjamaised lood ja eelkambriumi karbonaatsed silekaljud*. Loetletud loodusväärtused moodustavad ühtse poolloodusliku lookoosluse, mille terviklik kaitse on tagatud kivi-kurereha kui mõõdukat hooldust vajava looniidu taimeliigi jaoks kehtestatava kaitsereežiimi kaudu.

Püsielupaiga pindala on 3,56 ha, mis kõik kuulub sihtkaitsevööndisse ja on 2014. a jaanuari katastriüksuste seisuga järgi eraomandis.

2.4.2. Männiku kivi-kurereha püsielupaik

Asukoht: Saare maakond, Lümända vald, Leedri küla.

Püsielupaiga piires paiknevad liigi jaoks sobivate kasvukohatingimustega looniit ja seda ümbritsev loomets, kus kasvuala säilimiseks on vaja piirata ja suunata majandustegevust. Metsakoosluse arvamine püsielupaiga koosseisu on vajalik ühest küljest niidu- ja metsakoosluste üleminekulisuse tõttu – selget piiri niidu ja metsa ehk kivi-kurereha kasvuks hästi sobivate elupaigalaikude vahel ei ole võimalik eristada. Teisalt on niidulaike ümbritsev metsaala vajalik puhvrina.

Keskkonnaregistri ning 2005. ja 2010. a seisundiseire¹ andmete põhjal kasvab alal kivi-kurereha kuni 300 isendiga populatsioon.

Püsielupaiga piiritlemisel on ida-, lõuna- ja loodeosas kasutatud katastriüksuste piire ning põhjaosas katastriüksuste nurgapunktide vahelist sirget. Edelaosas jätkub lõunapiiri katastriüksuse piiri mõttelise jätkuna metsaeraldiste nurgapunktis (püsielupaiga edelanurgas) oleva käänupunktini. Edelanurgast kulgeb piir mõttelise sirgena loode suunas – metsaeraldise nurgapunktis olevasse käänupunkti.

Lisaks kivi-kurerehale on püsielupaigas keskkonnaregistri 18.03.2014 seisuga andmetel II kaitsekategooria liikide kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja jumalakäpa (*Orchis mascula*) ning III kaitsekategooria liikide tumepunase neiuvaiba (*Epipactis atrorubens*), pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*), roheka käokeele (*Platanthera chlorantha*) ja aas-karukella (*Pulsatilla pratensis*) kasvualad. Seejuures on kaunis kuldking ühtlasi loodusdirektiivi II lisa soontaimeliik ja kivi-kurereha kasvukohaks olev looniit sama direktiivi I lisa elupaigatüüp *põhjamaised lood ja eelkambriumi karbonaatsed silekaljud*. Loetletud loodusväärtused moodustavad ühtse poolloodusliku koosluse, mille terviklik kaitse on tagatud kivi-kurereha kui mõõdukat hooldust vajava niiduliigi jaoks kehtestatava kaitsereežiimi kaudu.

Püsielupaiga pindala on 11,11 ha, mis kõik kuulub sihtkaitsevööndisse. Eraomandis on püsielupaiga maa-alast 2014. a jaanuari katastriüksuste seisuga järgi 4,05 ha, jätkuvalt riigiomandis olevat maad on 7,06 ha.

2.5. Kaitsekord

Püsielupaikades kehtestatava kaitsekorra väljatöötamisel on lähtutud kivi-kurereha kasvukohanõudlusest ning taime ohustavatest teguritest. Kaitsekord on kooskõlas liigiekspert Mari Reitalu ning ekspertiisi teinud Maarja Nõmme soovitustega. Kivi-kurereha soodsa seisundi tagamiseks on eelkõige vajalik avatud looniitude säilitamine tema kasvukohtades, tagades ühelt poolt nende mõõduka hoolduse ning teisalt välistades loopealsetele iseloomulikke väga õhukest paepealset

muldkatet ja rohukamarat kahjustada võivad tegevused. Eesti punase nimestiku 2008. a hinnangu kohaselt on ohuteguriks ka liigne tallamine.

Mõlemas püsielupaigas kehtestatakse tulenevalt kaitsekorra eripärast ja majandustegevuse piiramise astmest **sihtkaitsevööndi režiim**. Püsielupaikades kehtib LKS §-s 30 sätestatud kaitsekord eelnõukohase määruse erisustega.

Püsielupaikades on tulenevalt LKS §-st 30 **keelatud** majandustegevus, uute ehitiste püstitamine (v.a püsielupaiga valitseja nõusolekul kaitse-eeskirjaga lubatud tegevused), telkimine ja lõkketegemine. Nimetatud tegevused on keelatud, sest need rikuks nii tallamise kui koosluse otsese kahjustamise kaudu selle haruldase liigi niigi väheseid olemasolevaid kasvualasid.

Määrusega kehtestatakse LKS § 30 lõikes 2 sätestatud tegevuste osas järgmised **erisused** ning lubatakse sama paragrahvi lõikes 4 loetletud tegevustest järgmised **kaitstavat loodusobjekti mittekahjustavad tegevused**.

Kivi-kurereha püsielupaikades on **lubatud** inimeste viibimine, kusjuures rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituste korraldamiseks on vaja püsielupaiga valitseja nõusolekut, kuna liigne samaaegne tallamine võib otseselt kahjustada kivi-kurereha maapealset osa. Samas on lubatud marjade, seente ja muude metsa kõrvalsaaduste varumine ja jahipidamine, sest juhuslik hajus käimine alal taime suure tõenäosusega ei kahjusta.

Sõidukiga sõitmine on lubatud Männiku püsielupaigas oleval teel ja seda eelkõige seetõttu, et tagada tuleb ligipääs naaberkinnistutel olevatele hooldatavatele niitudele. Mujal on püsielupaikade piires sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine lubatud vaid järelevalve- ja päästetöödel, koosluste hooldamisel, püsielupaiga kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevustel, püsielupaiga valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse raames ning muudel kaitse-eeskirjaga lubatud töödel (sh elektriliini hooldustöödel).

Püsielupaiga valitseja nõusolekul on kivi-kurereha püsielupaikades lubatud poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus ehk koosluste hooldustööd. Sealjuures tuleb silmas pidada, et kivi-kurereha jaoks optimaalsete valgustingimuste tagamiseks ei tohi tema kasvukohtades looniitudel puu- ja põõsarinde liituvus tõusta üle 0,3. Kivi-kurereha kasvukohtade ehk looniitudega piirneval, kivi-kurereha kasvukohtadele puhvrina vajalikul loometsaalal on püsielupaiga valitseja nõusolekul lubatud metsakoosluse kujundamine, arvestades kaitse-eesmärki. Optimaalsete valgus- ja niiskustingimuste säilitamiseks tuleb püsielupaikadest külmumata pinnaselt raiutud puud ja põõsad sealt 10 päeva jooksul eemaldada. Rohukamara ja lookooslustele iseloomuliku väga õhukese paepealse muldkatte kahjustamise vältimiseks on puidu kokku- ning väljavedu rasketehnikaga lubatud vaid külmunud pinnaselt või kui püsielupaiga valitseja hinnangul pinnas seda võimaldab.

Püsielupaiga valitseja nõusolekul on lubatud ka Pälli püsielupaigas oleva kõrgepingeliini hooldustööd, mille läbiviimiseks on kaitse-eeskirjas ka erisus sõidukiga sõitmiseks väljaspool teid ja radu. Valitseja nõusolekul on lubatud ka püsielupaiga tarbeks tehtav ehitustegevus: tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine ning püsielupaiga tarbeks tehtavad ehitiste hooldustööd. Püsielupaiga tarbeks vajalikud ehitised on seotud külastuskorralduse ja keskkonnateadlikkusega (nt infostendid). Püsielupaiga valitseja nõusolekul võib lubada ka Männiku püsielupaigas oleva tee, kus kaitse-eeskirjaga on ka sõitmine lubatud, hooldust. Loetletud tegevused ei ohusta kivi-kurereha ning püsielupaiga valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevused on lisaks vajalikud ka liigi soodsa seisundi tagamiseks.

Planeeritava tegevuse kooskõla püsielupaiga kaitse-eesmärkidega sõltub konkreetsetest tingimustest ning vajab igakordset kaalutusotsust. Seetõttu **tuleb vastavalt LKS § 14 lõikele 1 püsielupaiga valitsejaga kooskõlastada** nimetatud sättes loetletud toimingud: katastriüksuste kõlvikute piiride ja kõlviku sihtotstarbe muutmine; maakorralduskava koostamine ja maakorraldustoimingute tegemine; detailplaneeringu ja üldplaneeringu kehtestamine; väikeehitise ehitamiseks nõusoleku andmine;

projekteerimistingimuste andmine; ehitusloa andmine; enam kui viie ruutmeetri suuruse veekogu rajamine, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks; jahiulukite lisasõõtmine.

Püsielupaiga valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab püsielupaiga valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada püsielupaiga kaitse-eesmärgi saavutamist või püsielupaiga seisundit. Kui tegevust ei ole valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitse-eesmärgi saavutamist või püsielupaiga seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

Määrusega ei ole reguleeritud kalapüüki, ujuvvahendiga sõitmist ega pilliroo ja adru varumist, sest püsielupaikades veekogud puuduvad. Samuti ei reguleerita olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutoid ja veerežiimi taastamist, kuna püsielupaigas ei ole maaparandussüsteeme ning liigi elutingimuste parandamiseks pole vaja veerežiimi muuta.

Planeeritav kaitse-eeskirja tagab kivi-kurereha kasvukohtade säilimise. Arvestades püsielupaikade maakasutusajalugu (poollooduslikud niidud on kujunenud mõõduka traditsioonilise inimtegevuse ja looduslike tingimuste koostoimel; edasine mõõdukas hooldus on oluline alade kivi-kurereha kasvukohtadena säilimiseks) ja püsielupaikadesse jäävate katastriüksuste sihtotstarvet (tegemist on maatulundusmaaga), on kivi-kurereha kaitseks kavandatud piirangud proportsionaalsed ja vajalikud.

3. Menetluse kirjeldus

Keskkonnaamet on teavitanud kõiki eramaaomanikke ja Lümända vallavalitsust kaitse-eeskirjast tulenevatest piirangutest kirja teel. Ajavahemikus 14.04 kuni 15.04.2011 on eramaaomanikele välja saadetud seitse ja Lümända vallavalitsusele üks kiri. Vastuväiteid ega kommentaare ei esitatud. Riigimetsa Majandamise Keskuse arvamust küsiti 06.09.2011, märkusteta kooskõlastus saadi 19.09.2011.

Moodustatavad püsielupaigad ei kuulu Natura alade koosseisu.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse mõju on positiivne loodus- ja elukeskkonnale. Määruse rakendamine aitab tagada II kaitsekategooriasse kuuluva haruldase ja ohustatud taimeliigi kivi-kurereha ja tema kasvukohtade soodsa seisundi säilimist, mille läbi säilib looduskeskkonna mitmekesisus. Looduskeskkonna mitmekesisus tagab omakorda parema ja mitmekesisema elukeskkonna säilimise inimestele.

Looduse mitmekesisuse ehk elurikkuse säilitamise ja suurendamise vajaduse sätestavad nii Euroopa 2020 kui ka Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava. Sellest tulenevalt on elurikkuse vähenemise peatamiseks ja taastamiseks kinnitatud EL elurikkuse strateegia aastani 2020 (KOM(2011)2441), mis seab liikmesriigile konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid elurikkuse (liikide ja elupaikade seisundi) parandamiseks aastaks 2020. Kinnitatav õigusakt, millega võetakse kaitse alla ohustatud ja haruldase liigi kivi-kurereha püsielupaigad, toetab otseselt nimetatud eesmärkide saavutamist, aidates sellega kaasa rahvusvaheliste kohustuste täitmisele ning avaldades välissuhetele positiivset mõju.

Kaitse alla võetakse kaks Saaremaal Lümända vallas asuvat püsielupaika kogupindalaga 14,67 ha, mis kõik paikneb sihtkaitsevööndis. Eramaal on püsielupaikade pindalast kokku 7,61 ha. Ülejäänud osa (7,06 ha) paikneb jätkuvalt riigiomandis oleval maal.

Vastavalt LKS §-le 20 võib riik kokkuleppel kinnisasja omanikuga omandada kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, kinnisaja väärtusele vastava tasu eest. Pärast käesoleva määruse jõustumist tekib püsielupaika jäävate kinnisasjade omanikel õigus taotleda kinnisasja riigile omandamist. Püsielupaikades asuvate eramaade riigile omandamise maksumus sõltub maa asukohast. Lümada vallas on maa keskmiseks hinnaks 1407 eurot/ha (keskmise hinna arvutus baseerub ümberkaudsete maadega viimastel aastatel tehtud tehingute keskmisel näitajal).

Määruse jõustumisega olulisi mõjusid sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ega riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse korraldusele ei kaasne, sest kaitse alla võetakse vaid kaks väikest püsielupaika, mille kogupindalast pool on riigi omandis. Püsielupaikades on soositud alade traditsiooniline maakasutus ning piirangud kehtestatakse vaid kivi-kurereha kaitseks vajalikus ulatuses ning põhjendatud kaitserežiimina.

Vastavalt maamaksuseaduse §-le 4 kaasneb eelnõu jõustumisega kohaliku omavalitsuse maamaksutulude vähenemine. Maamaksuseaduse § 4 lõike 1 punkti 1¹ kohaselt püsielupaiga sihtkaitsevööndi maalt maamaksu ei maksta. Maamaksuseaduse § 4 lõike 3 kohaselt hakkab maamaksusoodustus kehtima kaitse-eeskirja jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuaril. Vastavalt maamaksuseaduse § 5 lõikele 4 esitavad Maksu- ja Tolliametile maamaksukohustuse väljaarvutamiseks vajalikud andmed kohalikud omavalitsused. Maamaksutulu vähenemise summa selgub Maksu- ja Tolliametisse informatsiooni laekumisel.

Esialgse arvestuse järgi laekub maamaksu Lümada vallale vähem ligikaudu 28,70 eurot aastas.

Püsielupaiga valitsemiseks ja kaitse korraldamiseks vajalikud kulutused on kavandatud Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti eelarves.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Vaidlustamine

Käesoleva määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Määruse eelnõu on kooskõlastatud teiste ministeeriumidega eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu. Ministeeriumid kooskõlastasid eelnõu EIS-is märkusteta või vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Mati Raidma
Keskkonnaminister

Andres Taliäär
Kantsler